

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt onsdag den 1. maj 2019

Sag 206/2018

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Mikkel Holm Nielsen)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Østre Landsrets 22. afdeling den 29. juni 2018.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Henrik Waaben, Lars Hjortnæs og Lars Apostoli.

Påstande

Kærende, T, har nedlagt påstand om, at sagen skal hjemvises til fortsat behandling ved landsretten.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Den 3. juli 2017 blev T af Københavns Byret idømt fængsel i 40 dage for overtrædelse af færdselslovens § 53, stk. 1. Fængselsstraffen blev gjort betinget med en prøvetid på 1 år med vilkår om, at hun undergav sig alkoholistbehandling og tilsyn af Kriminalforsorgen.

Ved dom af 19. februar 2018 fandt Københavns Byret, at den fastsatte fængselsstraf i dom af 3. juli 2017 skulle fuldbyrdes, da T ikke havde overholdt vilkåret om alkoholistbehandling. I Kriminalforsorgens indberetning som gengivet i dommen hedder det bl.a.:

”...

Trods gentagne vilkårsindskærpelser må det konstateres, at det ikke har været muligt at fuldbyrde dommen og de i dommen fastsatte vilkår, idet det ikke har været muligt at få JJ til at undergive sig behandling mod misbrug af sit alkoholproblem samt undergive sig tilsyn af Kriminalforsorgen. Kriminalforsorgen skal således anmode anklagemyndigheden om snarest at indbringe sagen for retten på ny, og det skal samtidig anbefales, at straffen ændres til en ubetinget frihedsstraf, jf. straffeloven...”

For byretten forklarede T:

”...[D]et er mange år siden, at hun blev kontaktet af OP-teamet. I sommeren 2017, hvor hun var i retten, var det A og B fra OP-teamet, hun havde kontakt til. A var hendes kontaktperson, og B var med. Før OP-teamet stoppede, kom de mandag og torsdag ca. 5 minutter ad gangen. I juli måned fik hun også antabus. Det var OP-teamet, som sørgede for det. Hun huskede ikke, hvornår hun blev afsluttet fra OP-teamet. Kriminalforsorgen overholder ikke noget. Hun blev tilknyttet Rusmiddelcentret i Spaniensgade. Hun har for en måned siden fået en kontaktperson ved navn C. Hun vil gerne have, at han følger hende derhen, eller giver hende antabus. Hun har ikke fået hjælp, efter at OP-teamet har afsluttet hende. Hun får ikke hjælp i hjemmet og må klare sig selv. Hun vil gerne have hjælp og vil gerne samarbejde. Hun ved ikke, om C kan hjælpe hende. Hun har haft en del kontroverser med politiet på det sidste. Det skyldes, at nogle personer, der bor overfor hendes bolig skaber problemer...”

I rettens begrundelse hedder det:

”Efter Kriminalforsorgens indberetning af 19. oktober 2017 lægger retten til grund, at domfældte ikke har overholdt vilkåret i henhold til dommen af 3. juli 2017 om behandling mod sit alkoholmisbrug. Retten finder videre, at der ikke er udsigt til, at domfældte vil kunne overholde vilkåret. Retten finder herefter, at den idømte fængselsstraf skal fuldbyrdes, jf. straffelovens § 60, stk. 1, nr. 3.”

I anklagemyndighedens ankemeddelelse af 15. marts 2018 hedder det bl.a.:

”Tiltalte har den 2. marts 2018 anket dommen med påstand om, at vilkårene for den betingede dom ikke ændres. Meddelelse om tiltaltes anke er modtaget ved anklagemyndigheden samme dag. Da domfældte ikke ses at have erkendt vilkårsovertrædelsen i byretten opfattes ankes som en bevisanke.
...”

Den 29. juni 2018 udeblev T fra hovedforhandling i landsretten. I retsbogsudskriften hedder det bl.a.:

”Anklageren anmodede om, at tiltaltes anke afvises i medfør af retsplejelovens § 920, stk. 2.

Forsvareren nedlagde påstand om, at sagen fremmes uden domfældtes tilstedeværelse. Han vil, hvis sagen fremmes, nedlægge en subsidiær påstand om hjemvisning.”

Landsretten bestemte, at Ts anke skulle afvises. I landsrettens begrundelse hedder det:

”Da domfældte uden at have oplyst lovligt forfald er udeblevet fra hovedforhandlingen i landsretten, og da forhandlingen ikke med nytte kan fremmes i hendes fravær, afvises anken i medfør af retsplejelovens § 920, stk. 2...”

Procesbevillingsnævnet har den 24. oktober 2018 meddelt T tilladelse til at kære landsrettens kendelse til Højesteret, jf. retsplejelovens § 968 a.

Anbringender

T har anført navnlig, at landsretten ikke havde hjemmel til at afvise sagen i medfør af retsplejelovens § 920, stk. 2, idet denne bestemmelse ikke tager udtrykkeligt stilling til, om afvisning kan ske i en sag om vilkårsovertrædelse efter straffelovens § 60.

Såfremt Højesteret finder, at retsplejelovens § 920, stk. 2, indeholder hjemmel til at afvise en anke i sager om vilkårsovertrædelser, burde landsretten have gennemført ankesagen ud fra en analogi af reglen i retsplejelovens § 921, stk. 2, om gennemførelse af en udmålingsanke i den tiltaltes fravær, hvis forsvareren er mødt.

Hun bestrider ikke vilkårsovertrædelsen, og landsretten burde have behandlet sagen, da hendes tilstedeværelse – i lighed med hvad der gælder for udmålingsanker – ikke var nødvendig for at landsretten kunne tage stilling til, om byretten med rette havde fundet, at fængselsstraffen skulle fuldbyrdes.

Hun blev udskrevet fra Psykiatrisk Center Amager to dage inden hovedforhandlingen i landsretten, og hun var uden telefon ved udskrivelsen. Hendes tilstand har siden slutningen af 2017, hvor hun blev afsluttet af den opsøgende psykiatri (OP-team), været yderst svingende og betydeligt forværret med bl.a. flere indlæggelser i psykiatrisk regi.

Under fornyet behandling af sagen ved landsretten vil det alene blive gjort gældende, at vilkårsovertrædelsen ikke bør føre til, at straffen skal fuldbyrdes.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at der i retsplejelovens § 920, stk. 2, er hjemmel til at afvise en sag om vilkårsovertrædelser efter straffelovens § 60, i det omfang dommen omhandler bevisbedømmelse. Der er ikke i forarbejderne til straffelovens § 60 anført hensyn, som kan føre til, at anke af sådanne domme ikke skal kunne ske efter retsplejelovens § 920.

Ts forklaring for byretten, som forelå under landsrettens behandling af sagen, må i det mindste forstås sådan, at der var tvivl om, hvorvidt hun benægtede at have overtrådt vilkårene. Anklagemyndigheden indbragte endvidere sagen for landsretten som en bevisanke.

Betingelserne i retsplejelovens § 920, stk. 2, for at afvise sagen var efter anklagemyndighedens opfattelse opfyldt, idet Ts tilstedeværelse var nødvendig, hvis landsretten skulle kunne træffe materiel afgørelse om, hvorvidt straffen i dommen af 3. juli 2017 skulle fuldbyrdes.

Såfremt Højesteret måtte være af den opfattelse, at sagen skal anses for at være en udmålingsanke og dermed som omfattet af retsplejelovens § 921, er anklagemyndigheden enig med forsvareren i, at landsrettens kendelse af 29. juni 2018 bør ophæves, og at sagens skal hjemvises til fornyet behandling i landsretten.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om landsretten med rette har afvist Ts anke af byrettens dom om fuldbyrdelse af en idømt betinget fængselsstraf, jf. straffelovens § 60, stk. 1, nr. 3.

Parterne er enige om, at T var lovligt indkaldt til hovedforhandlingen i landsretten, og at hun ikke havde lovligt forfald.

Efter retsplejelovens § 920, stk. 2, kan retten i et tilfælde, hvor en dom er anket af tiltalte, og hvor anken omfatter bevisbedømmelsen, ved kendelse afvise tiltaltes anke, hvis tiltalte udebliver uden oplyst lovligt forfald, og retten finder, at sagen ikke med nytte kan behandles, uden at tiltalte er til stede. Efter retsplejelovens § 921, stk. 2, kan en anke behandles, hvis den ikke omfatter beviserne for tiltaltes skyld, selv om tiltalte ikke møder, hvis tiltaltes forsvarer er mødt.

Højesteret finder, at Ts anke til landsretten kunne forstås som omfattende spørgsmålet, om hun havde overtrådt vilkårene for den betingede dom. Højesteret tiltræder af de grunde, landsretten har anført, at anken blev afvist med hensyn til dette spørgsmål, jf. retsplejelovens § 920, stk. 2, eller princippet deri.

Højesteret finder imidlertid, at Ts anke kunne anses for også at omfatte spørgsmålet, om der efter byrettens bevisresultat med hensyn til vilkårsovertrædelse var grundlag for at bestemme, at den idømte fængselsstraf skulle fuldbyrdes. På denne baggrund ophæver Højesteret landsrettens kendelse og hjemviser sagen til behandling af dette spørgsmål, jf. retsplejelovens § 921, stk. 2, eller princippet deri.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse af 29. juni 2018 ophæves, og sagen hjemvises til landsretten til behandling af spørgsmålet om fuldbyrdelse af den idømte fængselsstraf.